

Noortejuhtide Teataja

Ilmub tarviduse järgi ajakirja „Meie Noorus“ kaasandena

Nr. 1 (3)

Jaanuar

1939.

Saadetakse Eesti Noorte Punase Risti liikmesorganisatsioonidele maksuta, teistele 50-sendilise aastamaksu eest

Meie toimime nii

„Meie Nooruse“ õhtud

Meil H. algkooli NPR ringis on saanud kombeks iga „Meie Nooruse“ numbri ilmumise järele pühendada 1—3 töökoosolekut selle kauni ajakirja kollektiivsele läbitöötamisele. Kuna „Meie Noorus“ ei näi taotlevat ainult ajaviitelisi sihte, vaid annab noortele huvitavas vormis ka palju õpetlikku materjali, siis on senised sellased töökoosolekud kujunenud väga huvitavaiks.

„Meie Nooruse“ jõulunumbri puhul toimime nii: luuletused õppisime seltsis pähe, pärast määrasime, kes neid parimini ja ilmekaimalt oskab deklameerida. Näidendi „Ihnur Mati jõuluõhtu“ „lavastasime“ kohe, s. o. jaotasime osad ja igaüks luges temale määratud osa. Artikli „Fridtjof Nansen“ luges õpetaja ette, sellele järgnes elav keskustelu. Mõned poisid said ülesandeks raamatukogus leiduva kirjanduse põhjal tutvuda põhjalikumalt Nanseni elukäiguga ja -tööga, et saadud andmeid refereerida järgmisel töökoosolekul. Jutu „Linnuse saladus“ lõpposa luges ette üks suurem poiss, olles enne seda meenutamise mõttes jutustanud eelmisis numbri ilmunud osade sündmustikku. Ühe koosoleku jooksul suutsime läbi töötada ainult pool jõulunumbrit, kuna teine pool jäi pühade järelpäevade esimeseks töökoosolekuks. Sealgi töötab tulla palju huvitavaid keskustelusi, sest „Egiptuse reisirjad“, „Tervishoiuline abc“, „Olümpiamängud“ jne. pakuvad palju arutlusaineid.

„Meie Nooruse“ õhtute veelgi edukamat teostamist takistas seni asjaolu, et ajakiri oli tellitud ringile ainult 3 eksemplaris. Uueks aastaks aga ligi 50% ringi liikmeist lubas endale isiklikult tellida „Meie Nooruse“. Nüüdsest peale muutuvad konesolevad „õhtud“ kindlasti veelgi põhjalikumat süvenemist võimaldavaks.

Samariitlaseks õpiringi abil

P. skautide rühmas tegutseb üldkõusimulik õpiring. Tööst võtavad osa 16-a. ja vanemad poisid, kes tulevad kohalikku koolimajja töökoosolekule kord nädalas. Tööd juhivad ringis vastav juhataja. Igal tööõhtul on kavas üldkõusimulik referaat ja esmaabiõping praktiliste töödega. Referaate ja esmaabiloenguid peavad ringi liikmed kordamööda käsiraamatu „Esmaabi ja tervishoid“ järgi samariitlaste kursuse kava ulatuses. Kuna ajapuudusel pole võimalik korraldada vastavat kursust, õpime omal jõul kevadeni, mil korraldame lühiajalise kordamise ja samariitlase katsed Eesti Noorte Punase Risti poolt saadetava arsti juhatusel. Pärast seda kavatsime korraldada tervisevalvurite ja noorsamariitlaste kursusi.

Seega toimub meil esmaabi õppimine tööst vabal ajal ja väheste kuludega.

— Augma. —

Noorte kombeline kasvatus

N.-skm. A. ORAV,

Valga Skautide Maleva õppejuht.

„Rahvaleht“ nr. 201, 1. nov. 1938:
„Haridusministeeriumi Teataja“ viimases numbris on ära toodud ringkiri koolide juhatajatele ja õpetajatele, milles märgitakse, et õpilaste käitumine avalikes kohtades jätab ilmselt sageli soovida. Rõhutatakse õpilaste käitumiskasvatuse edendamist.

Skautlikus organisatsioonis kehtib rida seadusi, käskke, kombeid ja traditsioone, mis aitavad kombelist kasvatust edustada. Skautlus eeldab, et hea eeskuju ja vastav ümbrus loovad noorele parimad eeldused oma sisimate väärtuste kasvatamiseks ja kõvendamiseks. Skautlus on mäng, ühtlasi ja tõeliselt on see aga kasvatus. Iseloom, töötahe ja töösus, tervis ja kehaline arenemine ning ligimesesteenistus on skautliku kasvatusüsteemi pealad.

Teame, et kasvatus algab kodust, perekonnast, kust lapsed saavad oma vanemalt esimesed alged kombelisest ja kõlbelisest kasvatuses. Kool püüab oma korra ja distsipliiniga neid aluseid süvendada.

Kasvatada noort igakülgelt on ju raske ülesanne juhtidele. Eks juhid avasta poistes ikka ja jälle uusi iseloomujooni. Laste käitumises avastame variante, mis pole veel stabiilsed — mõnel juhul kerkiivad need esile väga nurgelistena. Ega lapsed ometi silmakirjats? Ei. Viga võib olla vaid selles, et ei osata tarvilisel kohal ja juhul oma intelligentsi vastavalt rakendada, s. t. ei olda üsna kindel häis kombeis ja taktiküsimusis.

Juhid teavad oma kogemust, et meie ridadesse astuvad paljud noored, kellel kodune kasvatus pole teadlikult rajatud, suunatud ega kaugeleki lõpule viidud. Vanemad annavad lastele ülalpidamise, võimaldavad hariduse saamist, kuid inimväärtuste tuuma viljelemine jääb sageli silmapaari vahele.

Mitte palju aega tagasi peeti häid kombeid ainult rikkaste ja aadlike eesõiguseks. Ka haritlaselt eeldati, et nad on juba „iseendast“ heade kommete ja takti valdajad. Ometigi teame, et ainult kooliharidus ei tee kedagi tõeliselt kasvatuks, küll aga õpetatuks.

Skautlik kasvatusviis tahab ja suudab siin appi tulla, teades, et noore sisemaailm tuleb äratada õigeaegselt, siis, kui on veel võimalik „vitsa painutada“.

Laste kombelisele kasvatusel, mis on alustatud kodus, perekonnas või koolis, lisandugu teadlik kombeline kasvatus organisatsiooni üksuses. Organiseeritud noore head kombed ja käitumine olgu kui peegelpilt tema sõjamehariduse suurusel.

Skautlik töömeetod on laenatud inglasele. Selle rahvuse sügavad traditsioonid ja n.ü. juuresündinud kombeline tarvidus ja tase on endastmõistetavalt meiega võrreldes hulga parem. On aga aeg, et meie skautlikes põhilauseis see tühik leiaks konkreetsemat tähelepanu ja parandust. Meie noorsoo kasvatus taotleb kvaliteeti. Kombeliselt hästi kasvatatud peab olema iga noor. Seda kunsti on tal iga päev tungivalt tarvis. Ta võib mitteteadlik olla mõne sõlme otstarbest, kuid kombeid peab ta valitsema, tegema need endastmõistetavaks igapäevaseiks harjumusiks. Organiseeritud noor olgu džentlmen selle sõna kõige otsemas mõttes.

Juhtidel tuleks senisest enam tähelepanu juhtida poiste teadlikule kombelisele kasvatusel. Mis ja kuidas saaksid juhid selleks teha? Meie järgukatsed ja töökavad taotleavad enamuses puhtpraktilisi oskusi, jättes kombelise kasvatus „hea tuule“ hooleks. Tubli juht aga hea tahtmise juures leiab tuhat võimalust, kuidas asjaga pihta hakata. Mõnd kindlat juhendit anda oleks siin asjatu. Meie töökavad ehk n.ü. „jahimaad“ on avarad küllalt, et alati midagi uut ja senisest paremat tabada, mida noortele pakkuda. Kombeline kasvatus tuleb rajada aga süsteemikindlalt. Avaldan soovi, et noortejuhtide kurses kavas esineksid ilmtingimata vastavad ettekanded kombeõpetusest nii teoreetiliselt kui ka näitlikult.

„Värvin ja õpin“

Jõuluks ilmus „Looduse“ kirjastusel sari HaVe maalimisraamatuid, üldpealkirjaga „Värvin ja

õpin.“ See sari tohiks leida kõigi 4—8-aastaste laste vanemate tõsist tähelepanu. Siinset sellekohast sõnavõttu aga põhjustab seik, et kõnesoleva sarja ainek käsitleb huvitava ja uudsel viisil neid noorte harrastusalasid, mida oma tegevuses rõhutab Noorte Punane Rist.

Joonistusmetoodiliselt erineb „Värvin ja õpin“ teisist seniilmunuist selles mõttes, et siin lapsel ei tule värvimata pildipinda katta eeskugi mehaaniliselt jäljendades, vaid tuleb rakendada oma leidlikkust hoopis teiste figuuride värvimisel.

Millele aga siin tahaks juhtida erilist tähelepanu, on joonistuste ainek. Sarja kaheksas viihikus esineb kuus peategelast. Ats, Mall ja koer Reks on kõigiti „kanged sellid“, aga nad oma ülevoolavas temperamendis toimivad alati nii, et nende tervis ja elugi satub sageli hädaohtu. Selle vastu Enn, Liis ja Mops esinevad paralleelselt nii, kuidas peab toimima iga olend, kes ei taha sattuda vastollu heakorraga. Need eeskujulikku käitumist illustreerivad pildid tulebki värvidega katta. Nii õpivad noored joonistajad mõnuses ja humoristlikus vormis, kuidas hoida tervist, kuidas vältida liiklemisõnnetusi, tulikahju, spordiõnnetusi jne. Iga viihik moodustab terviku, kusjuures pilte selgitavad lastekohased värsid. Kuigi käsitletakse üsnagi traagilisi probleeme, ei mõju viihikud hirmutavalt ega ka „koolmeisterdavalt“.

Tahaksin loota, et kõik ENPR liikmesorganisatsioonide vanemad, kes tegelevad väiksemate lastega (algkooli esimeste klasside õpilastega), tutvuksid kõnesoleva sarjaga. Sari „Värvin ja õpin“ peaks leidma tee igasse lastega perekonda.
P. R.

Märkus: Maalimisraamatuid „Värvin ja õpin“ on võimalik tellida ENPR Keskjuhatusel kaudu. Vihiku hind on 35 senti.

Muudatusi ENPR peres

Uued liikmesorg-id (registreeritud pärast 15. nov. 1938. a.).

Reg. nr. 149 — Tõrise algk. NPR ring — Eiklas (Saaremaal).

Reg. nr. 150 — Karja algk. õpilasring — Viira k. t. Leisil (Saaremaal).

Reg. nr. 151 — Linnamäe algk. NPR ring — Linnamäel (Võrumaal).

Reg. nr. 152 — Haljava algk. NPR ring — Raasikul (Harjumaal).

Reg. nr. 153 — Oandu algk. NPR ring — Viru-Maidlas (Virumaal).

Reg. nr. 154 — Jaama algk. NPR ring — Vasknarva (Virumaal).

Reg. nr. 155 — Sulbi 6 kl. algk. õpilasring — Meremäe (Petterimaal).

Reg. nr. 156 — Peresaare algk. NPR ring — Aadumäe jaam (Virumaal).

Reg. nr. 333 — Noorte Kotkaste Nõmme-Kivimäe rühm Kivimäe algkoolis, Nõmmel.

Reg. nr. 334 — Varangu algk. Noorte Kotkaste rühm — Pikeveres (Järvaamaal).

Reg. nr. 335 — Tapa I gaidide rühm — Raudtee t. 28—2, Tapal.

Reg. nr. 336 — Noorte Kotkaste Nõmme Progünn. I rühm — Raudtee t. 55, Nõmmel.

Reg. nr. 337—342 — Nõmme Gaidide I—VI rühm — Jaama 14, Nõmme.

ENPR teateid

NPR tervishoiurindelt

Tervishoiuõpingud ENPR kavade alusel on hoogsalt käimas paljudes koolides ja noorteorganisatsioonides. Tervisevalvurite, noorsamariitlaste ja samariitlaste süstemaatiliste õpingute kavad on leidnud tunnustust ka ametlikult poolt: Haridusministeerium soovitas nende rakendamist kõigis koolides ja noorteorganisatsioonides. Ka on osa skautlike organisatsioonide keskusi juba võtnud nim. kavad oma järgukatsete aluseks.

Jõuluks jõudsid õpingud kahes noorteorganisatsioonis juba lõpule. Kivilo algkooli NPR ringi 26 liiget sai esimesed tervisevalvurite tunnistused ja Suuremõisa algkooli NPR ringi 17 liiget esimesed noorsamariitlaste tunnistused.

Käesolevaga jätkame ENPR keskujuhatuses registreeritud kursuste loetelu (algus vt. „Noortejuhtide Teataja“ nr. 2—1938. a.). Nimestikus on järgmised andmed: korraldajad, osavõtjate arv, lektorid ja nende ametid.

Tervisevalvurite kursused:

- 16) Tallinna Tütarlaste Kommertskooli NPR ring, 50, kooli samariitlased ja ringi vanem.
- 17) Kaarli-Randlepa algk. NPR ring, 18, L. Kingre (koolijuhataja, ringi vanem, sam.).
- 18) Püssi algk. NPR ring, 40, H. Palmar (õp., ringi vanem, sam.).
- 19) Tallinna IV algk. NPR ring, 24, M. Sammalkivi (õp., ringi vanem).
- 20) Ohukotsu algk. NPR ring, 20, A. Rõõm (koolijuh., ringi vanem, sam.), Helmi Rõõm (sam.), Alide Rajaste (sam.), Ed. Lepp (sam.), J. Esner (sam.).
- 21) Kivilo algk. NPR ring, 30, J. Kippar (koolijuhataja, ringi vanem), H. Kippar (õp.), L. Kiil (õp.).
- 22) Käesla algk. NPR ring, 12, F. Tarkus (koolijuhataja, ringi vanem).

- 23) Audru algk. NPR ring, 20, J. Öiglane (ringi vanem, õp.), N. Tamm (õp.), H. Tamm (sam.).
- 24) Põõravere algk. NPR ring, 30, A. Ustav (koolijuh., ringi vanem).
- 25) Tartu I. V algk. õpilasring „Sõprus“, 30, J. Oja (õp., ringi vanem, sam.).
- 26) Tallinna VIII algk. NPR ring, 50, ringi rühmade juhid.
- 27) Arula algk. NPR ring, 25, sam. Anna Saldum.
- 28) Haljava algk. NPR ring, 30, Einart Liivik (ringi vanem, õp., sam.) ja Helmi Kalvik (õp., sam.).
- 29) Enge algk. NPR ring, 32, J. Niiduste (koolijuhataja) ja Lilli Kull (ringi vanem).
- 30) Piirisaare vene algk. NPR ring, 30, J. Haljas (ringi vanem), L. Goruškin (õp.), A. Ennuvere (õp.), ja S. Ennuvere (õde).

Noorsamariitlaste kursused:

- 10) Tallinna Tütarlaste Kommertskooli NPR ring, 47, dr. E. Tandre.
- 11) Ohukotsu algk. NPR ring, 15, lektorid vt. tervisevalv. nim.
- 12) EPR Samariitlaste Aegviidu kolonn, 22, Andres Rõuk (koolijuhataja).
- 13) Tartu V algk. õpilasring „Sõprus“, 35, loodusloo õpetaja.
- 14) Tallinna VIII algk. NPR ring, 12, ringi vanem.
- 15) Paadremaa skautide rühm, 20 (õpiringi süsteemis).
- 16) Piirisaare vene algk. NPR ring, 17 (lekt. vt. tervisevalvurite kurs. nim.).
- 17) Kodasoo algkool, 30, Jaan Rast (koolijuh.), Linda Raidma (õp., sam.).

Samaritlaste kursused:

- 1) Paadremaa skautide rühm. 8 (õpiringi vormis).
- 2) Tallinna II gümn. NPR ring, 40, dr. E. Tandre.

*

Kantselei-tehnilisil põhjusil palub ENPR Keskjuhatus neid asutusi ja organisatsioone, kes korraldavad mitu kursust paralleelselt, esitada registreerimisteed igal kursuse kohta eri lehtedel. Samuti palume lektorite ametinimetuse juures märkida, kas ja millise tervishoiulise erihariduse nad omavad (samaritlane, õde jne.).

*

ENPR Keskjuhatus loodab, et algaval semestril veel paljud koolid ja noorteorganisatsioonid alustavad tervishoiulisi õpinguid ja et kõik käsilolevad kursused kevadeks edukalt lõpule viiakse.

Koolide kirjavahetuse

harrastajate tähelepanu juhivad ENPR keskjuhatus sellele, et iga saadetava portfoolio kaanel või 1. leheküljel peab olema märgitud saatja ja saaja kooli nimi. Kui portfoolio on määratud esimese kontakti loomiseks, siis saaja kooli nime asemel tuleb märkida riik, millesse portfoolio tuleb saata.

Samuti kujunegu reeglits, et igal vahetussaadetisel oigu kaasas kiri!

Praegu on vabad mõned Poola, Itaalia, Läti ja Ameerika portfooliod ja Ameerika nukud. Nende vastu huvitundjaid palume pöörduda keskjuhatus poole.

Üleskutse kolmanda üleriikliku karskusnädala korraldamiseks.

Meie laiaulatuslikemaks ühissettevõtteks alkoholismi vastu võitlemisel on kujunenud iga-aastane karskusnädal. Järjekorras kolmas neist korraldatakse 29. jaan. — 5. veebruarini 1939. a. hüüdsõna all

ÜHISEL JÕUL ALKOHOOLI VASTU!

Eesti Karskusliit ja Üleriiklik Karskusnõukogu, kus on esindatud meie suuremad üleriiklikud seltskondlikud organisatsioonid, kirikuvalitsused, mitmed kojad, Sotsiaalministeerium, Riiklik Propaganda Talitus ja Haridusministeerium, pöörduvad seltskondlike organisatsioonide, koolide ja kirikute, aga samuti ka kõigi kodanike poole üleskutsega algatada karskusnädala korraldamist selle lipukirja juhtimisel.

Sellele hüüdsõnale sisu andmiseks tuleb karskusnädala puhul näidata neid tegelikke, elulähedasi võimalusi, mida igale tavalisele kodanikule võib pidada arusaadavaks ja jõukohaseks alkoholismi vastu võitlemisel. Ainult niiviisi võidab liikumine laiares rahvahulkades kindla pinna ja poolehoidu, muutub hulka liikumiseks.

Teadvus omaabi tähtsusest ja tiheda ühise töö vajadusest peab tungima kõikjale ja äratama meie rahva loovad jõud ja enese alalhoiu tungid tulemusrikkale võitlusele alkoholi vastu.

Kujunegu iga uus karskusnädal tähtsuseks, mis märgib meie ühises võitluses uusi võite ja uut vaimu.

Üleriiklik Karskusnõukogu

Eesti Karskusliit.

D. a.

ENPR'i liikmesorganisatsiooni vanem,

Palume Teid oma juhtivas organisatsioonis teha propagandat, et võimalikult paljud liikmed endile telliksid „Meie Nooruse“

ENPR Keskjuhatus

„Meie Noorus“

Väljaandja: Eesti Punane Rist. Vastutav toimetaja: Paul Rummo. Toimetuse aadr.: Niguliste 12, Tallinn. Ilmus 26. jaanuaril 1939. a.